

2017 gazdálkodása a számok tükrében

A Zalaerdő Zrt. 2017-re vonatkozó üzleti tervében az erdőfelújítások elmúlt évhez képest kisebb költségigénye mellett a fatermékek termelési és értékesítési mennyiségének csökkenésére számítottunk. Az élet azonban helyenként felülírta elképzeléseinket, ennek ellenére a cég eredménytervét összehangolt, szorgos munkával sikerült teljesíteni.

Az erdő- és vadgazdálkodásban, valamint a fafeldolgozásban az előző év végéhez képest 2017-ben csökkenő árbevétellel kalkuláltunk, számottevő piacbővülést csak a pellet értékesítése területén vártunk. A tevékenységek összesített árbevétele azonban a várakozásokat felülmúlta, az üzleti tervben megfogalmazott csökkenés ellenére 23,3 millió forinttal haladta meg az előző évit, ágazati megoszlása ugyanakkor némileg eltért a tervezettől. A mag- és csemetetermelés, a fakitermelés és a vadgazdálkodás árbevétele felülmúlta a tervet, azonban a vállalkozói tevékenységek közé sorolt ágazatok esetében – kivéve az erdőgazdasági szolgáltatásokat és a kereskedelmi tevékenységeket – az árbevételi terv nem teljesült.

Saját termelésű erdei csemetéből 2017 végéig – az előző évi mennyiséggel szinte megegyezően – közel 1,7 millió darabot értékesítettünk, az ebből származó 43,7 millió forint azonban közel 5 millió forinttal több az elmúlt évinél, és csekély mértékben az egész évre tervezett összeget is meghaladja. A 12.901 darab díszfa értékesítéséből az előző évvel csaknem teljesen megegyező, az éves tervet 12,2%-kal meghaladó, 22,5 millió forint árbevétel származott. Emellett a kedvező piaci körülményeknek és a 2017 őszén jelentkező kiváló kocsányostölgy-makktermésnek köszönhetően az értékesített magokból további 4,8 millió forint többletbevétel képződött. Az éves ágazati költségtervet 18,6%-kal meghaladó költségfelhasználással összesen 72,1 millió forint árbevételt sikerült elérni, ami 11,5%-kal magasabb a tervezettnél. A magas hozamok és az épületekben keletkezett viharok ellentételezésére, biztosítótól kapott, egyéb bevételként elszámolt 2,7 millió forint kártérítés következtében a mag- és csemetetermesztés 2017. évi üzemi eredménye a tavalyinál és a tervezettnél is kedvezőbben alakult.

Az elsősorban lucfenyvesekben jelentkező szűkösítések csökkenő erélye miatt az előző évhez képest kevesebb mesterséges első kivettelt és pótlást terveztünk 2017-ben, emellett a befejezetlen ápolások mennyiségének mérséklődésére is számítottunk. Mindezek miatt az erdőfelújítási feladatokra az előző évinél alacsonyabb, 548,8 millió forint termelési költséget terveztünk, emellett a közfoglalkoztatási program 144 millió forintos ráfordításával kalkuláltunk. Az év végéig felhasznált 587,1 millió forint termelési költség az elmúlt évhez és a tervhez képest is növekedett, amin belül talaj-előkészítésre, első kivételre és pótlásra 174,1 millió forintot, ápolásokra 320,8 millió forintot, tisztításokra pedig 37,7 millió forintot fordítottak erdészeink. A költségnövekedés fő oka, hogy az ágazatban évek óta fokozódó munkaerőhiány tapasztalható, s ennek káros hatását a vállalkozói díjak emelésén keresztül a szakképzett munkaerő megtartásával lehetett ellensúlyozni. A közfoglalkoztatás ágazatot érintő ráfordítása az előző évhez képest csökkent, mindössze a tervezett összeg felét érte el.

Az előző években tömegesé váló fenyőpusztulás jelentősen megváltoztatta a fakitermelési lehetőségeket, ami a mennyiségekben, a termék-szerkezetben, és az ágazat gazdasági mutatóiban egyaránt megmutatkozott. 2017-ben az előző évinél kevesebb, 359 ezer m³ termelési és mintegy 340 ezer m³ értékesítési volumennel, valamint 19 ezer m³ belső felhasználással illetve feldolgozással számoltunk, és a zárókészlet mennyiségében is kismértékű növekedést terveztünk. Ezzel szemben a ki-termelt faanyag mennyisége az előző évihez és a tervezetthez viszonyítva egyaránt csökkent, főként a véghasználatok között szereplő felújítógazások terén. Az egészségügyi termelések száma és mennyisége azonban jóval meghaladja az üzleti tervben szereplő mértéket. 2017 végéig 349 ezer nettó m³

faanyagot termeltünk ki, emellett 359 ezer köbmétert értékesítettünk, így a zárókészlet lényegesen lecsökkent. A saját termelésű fatermékekből származó árbevétel azonban a tavalyinál alacsonyabb éves értékesítési mennyiség ellenére kissé meghaladta az elmúlt év értékét, így 4,9%-kal magasabb, mint a terv. Az 1 m³ értékesített mennyiségre eső összesített 17.921 Ft árbevétel megközelítette a tervezettet, és kissé meghaladta az előző évit. A fakitermelési munkákhoz felhasznált termelési költségek a kisebb mennyiséggel párhuzamosan a tavalyihoz és a tervhez képest egyaránt csökkentek, így a fakitermelés eredménye összességében a többlet-értékesítésnek, az áremeléseknek és a költséghatékony termelésnek köszönhetően 2017-ben 8,3%-kal magasabb az üzleti tervben szereplő értéknél.

2017-ben a vadászatokból származó árbevétel lényegesen növekedett, 8,3%-kal felülmúlta a tervet, és 3,0%-kal az előző évit. A magasabb hozamok ugyanakkor a tervezettnél nagyobb költségfelhasználással is jártak. Az ágazat 76 millió forintnyi egyéb bevételei között elszámolt 52 millió forint területalapú támogatás és a vadkárperekre korábban képzett 8 millió forint céltartalék felszabadítása mellett földtulajdonosi közösségektől vadföldművelésre és vadkárelhárításra kapott 11 millió forint hozzájárulás, illetve nagyrészt kártérítésekben származó összegek szerepelnek. Az egyéb ráfordítások a fizetett vadkártérítések mellett a peres ügyekre képzett 10 millió forint céltartalékot tartalmazzák. Az egyéb bevételek és ráfordítások összege egyaránt meghaladta a tervezettet, a kimagasló árbevétel hatására azonban az ágazat nyeresége a vártnál kedvezőbben alakult.

A Lenti Fűrészüzemben a feldolgozott saját termelésű alapanyag mennyisége a tervhez és a korábbi évihez képest egyaránt csökkent. A faipari termékek iránti kereslet romlása és a szűkebb piaci lehetőségek miatt az ágazat 2017. évi árbevétele az előző évhez képest a tervezettnél nagyobb mértékben maradt el. A termelési költségek felhasználása az előző évinél alacsonyabb, a tervezettnél azonban magasabb összeggel valósult meg.

(Folytatás a 3. oldalon.)

(Fotó: Molnár Szilárd)

A klímaváltozás hatásai PAB-ülés a surdi erdőkben

A PAB (a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága) Erdészeti és Vadgazdálkodási Munkabizottságának tagjai 2018. május 9-én társaságunk surdi erdeiben tartották meg soron következő ülésüket, ahol a klímaváltozás hatásait tanulmányozták a határtermőhelyen található faállományokban.

A témaválasztást elsősorban azok az új szakmai kihívások indokolták, melyek okát a felgyorsuló klímaváltozásban látjuk, és amelyekre a tudománynak és a szakmai gyakorlatnak is megfelelő válaszokat kell adnia. A lucfenyvesek lassan eltűnnek erdeinkből. A bükkös klímazóna területe drasztikusan csökken a megyében, az ismert tudományos kutatások szerint néhány évtizeden belül meg is szűnhet. A bükkösökben is fokozódik a pusztulás, eddig nem tapasztalt, új biotikus és abiotikus károsítók találjuk szemben magunkat csaknem valamennyi fafajunknál. Hogyan tovább?

A rendezvényt Keszti László munkabizottsági elnök nyitotta meg a Szaplányosi Erdei Laknál. Ezt követően Rosta Gyula vezérigazgató köszöntötte a vendégeket, majd házigazdaként Kreiner Roland erdészeti igazgató mondott pár szót az erdészetről és a napi programról.

A surdi feltáróútra szervezett program első megállóhelye a Surd 3F, 3G és 5B erdőrészele-

teknél volt, ahol látszott, hogy amíg a tisztítási korú erdőkben a bükk még egészséges, addig a középkorú állományban már megjelenik a csúcscsáradás, a faállomány záródása csökken. Az Erdészeti Tudományos Intézet kutatásai szerint Surd térsége már nem a bükkös klímába tartozik, a még álló bükkösök jövője így kérdéses.

A Surd 8A erdőrészeletben már azt kellett bemutatnunk, hogy a pusztuló idős, egészségügyi fakitermeléssel kényszerből letermelt bükkös helyén az erős pajorfertőzés miatt csak „csöves” technológiával tudjuk felújítani az erdőt. A pusztulás, a pajorkárosítás oka minden bizonnyal a klímaváltozás.

A következő megálló a „Lányi-tói fenyves” volt, ahol húsz éve kezdtünk egy olyan kísérletbe, ami a simafenyves-vörös-fenyves-bükkös állomány természetes úton való átalakítását célozta meg elegyes bükkössé. Lényegében akkor – talán kissé megelőzve a kort – a ma „folyamatos erdőborítás”-nak neve-

zett gazdálkodást képeltük el. Az eltelt húsz év bebizonyította, hogy a természetes folyamatok nem mindig az elvárásaink szerint működnek, az erre alapozó erdőgazdálkodás kockázatai a klímaváltozással tovább nőnek. A „Lányi-tói fenyves” fenyői lassan kipusztultak, de az erdő nem bükkössé alakult, alakul.

Végezetül Surd 10F erdőrészelet duglászfenyő-állományát tekintettük meg, ami annak ellenére, hogy nem őshonos, tájidegen faj, egyelőre mégis jól alkalmazkodik a változó klimatikus körülményekhez, és ezzel a jövő egyik alternatív fajtája lehet. Ehhez azonban jogszabályváltozásra is szükség lenne, mert a jelenlegi erdészeti jogszabályok az őshonosságra és a tájhonosságra helyezik a hangsúlyt, figyelmen kívül hagyva a bizonyítottan jelen lévő klímaváltozást. Ami ma még őshonos vagy tájhonos egy adott helyen, az rövid időn belül már nem lesz az.

A rendezvény végén Keszti László foglalta össze a látottak tanulságait, és megköszönte a szíves vendéglátással párosuló tartalmas programot. Ígéretet tett, hogy a munkabizottság a lehetőségei szerint támogatni fogja a jogszabály-módosítási kezdeményezéseket és egy rugalmasabb szabályozás kialakítását.

Dr. Páli Miklós

Jogi konferencia Obornakon

Az állami tulajdonú erdészeti részvénytársaságok hagyományosan évente kétszer különböző helyszíneken jogi konferenciát tartanak. Az idei első félévi találkozó megrendezését a Zalaerdő Zrt. vállalta. Az eseménynek az obornaki Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola épülete adott otthont, ahol Rosta Gyula vezérigazgató köszöntötte a vendégeket. A konferenciát a társrendező Sárhegyi és Társai Ügyvédi Iroda vezetője, dr. Sárhegyi Zoltán ügyvéd nyitotta meg, a moderátor ezúttal is dr. Makai Lajos, a Pécsi Ítéltábla elnöke volt.

A konferencia négy fő témakört érintett. Elsőként dr. Nádor László, az OMVK Zala Megyei Területi Szervezetének elnöke tartott előadást a vadászati törvénymódosítás végrehajtásának Zala megyei tapasztalatairól. Elmondta, hogy megyénkben viszonylag zökkenőmentesen zajlottak a földtulajdonosi gyűlések, illetve elenyésző volt a perek száma a vadászterület-kialakítások során.

A Zalaerdő Zrt. részéről dr. Mileji Ádám jogtanácsos és Ernszt Tamás vadászati és halászati előadó „Az új vagyonkezelési szerződés végrehajtásának nehézségeiről a Zalaerdő Zrt.-nél” címmel tartott előadást. Beszámoltak a vadászati jog gyakorlásából eredő haszonbérleti díjak beszédésének, az osztatlan közös tulajdonú ingatlanok és a zártkertek használatának, illetve a többlethasználati

megállapodások megkötésének nehézségeiről, majd a használati megosztásról szóló megállapodásokról.

Ezt követően dr. Flamich Györgyi, a Sárhegyi és Társai Ügyvédi Iroda ügyvédje tartott előadást a költségvetési támogatásból megvalósuló beruházások jogi környezetéről. Részletesen ismertette az elszámolás menetét, a csatolandó dokumentumokat, illetve, hogy mire használhatók fel ezek a támogatások.

Végül dr. Miskolczi Barna, a Legfőbb Ügyészség főosztályvezető ügyésze tartott átfogó előadást a költségvetés büntetőjogi védelméről.

A konferenciát dr. Sárhegyi Zoltán zárta, majd ebéddel láttuk vendégül a közel 50 résztvevőt.

Dr. Mileji Ádám

Átalakító üzemmód, természetes felújítás, szerkezetátalakítás

Szakmai nap Letenyén

A Zalaerdő Zrt. Letenyei Erdészete és az OEE Nagykanizsai Helyi Csoportja szakmai napot tartott 2018. május 8-án a vöröcsöki, istvándi és budafai kerületekben. A rendezvényen részt vett a Zalaegerszegi Helyi Csoport néhány tagja, valamint a horvátországi Kaproncai Erdőgazdaságtól érkezett kollégák is. A megjelenteket Kovács Ferenc vezérigazgató-helyettes, termelési igazgató és Illés György erdészeti igazgató köszöntötte, valamint rövid tájékoztatást adtak a program menetéről. Ezt követően Varga Attila, a nagykanizsai HCS titkára ismertette a közeljövő egyesületi programjait.

A reggeli frissítő elfogyasztása után csörnyeföldi erdőrészleteket (1 A, B; 2 A; 7 A, B) tekintettünk meg, melyek átalakító üzemmódba való átvezetése 2009-ben kezdődött. Az erdőrészletek összterületén 45 százalékból bükk, 25 százalékból kocsánytalan tölgy, 30 százalékból gyertyán volt található, az állomány kora 72 és 80 év közötti volt a munkák megkezdése előtt. Az átalakítás 300 m²-nél kisebb lélek kialakításával kezdődött, melyek összterülete nem érte el az 5 százalékot. A belenyúlás összességében kis mérvű, a 30–50 m³/ha fatömeget nem haladta meg. A lélek nagyon jól felújultak, különösen a bükk érzi jól magát. A megjelenő tölgyújulat viszont szinte teljesen eltűnt. Az idős állomány induló egészségi állapota jó volt, de a csapadékhiány következtében a fák koronája kezd kiritkulni a lékekkel nem érintett részekben is, ami azt eredményezi, hogy a megjelenő bükkújulat meg tud maradni a „zárt” részek alatt is. Kérdéses, hogy kedvezőbb időjárás esetén az idős fák mennyire tudnak regenerálódni. 2016–17-ben egyenletes belenyúlás történt 39–69 brm³/ha eréllyel. A folyamatok nyomán követésére egy mintavételezési rácshálót alakítottak ki kollégáink, ahol körös próbával 5 évente felveszik a fatömeget. A résztvevők megvitatták az átalakító üzemmód szakmai előnyeit és hátrányait, és a horvát erdészeknek köszönhetően a külföldi gyakorlathoz is szó esett. A program a Csörnyeföld 20 B

erdőrészletnél folytatódott, ahol egy mintaszerű kocsányos tölgy természetes felújítást tekinthetünk meg. A 8,42 hektár területű erdőrészletnek tarvágás előírása volt az előző erdőtervi ciklusban. Ezt az időközben életbe lépő 5 hektáros korlát miatt maradéktalanul nem tudták volna végrehajtani a letenyei kollégák, mert a szomszédos erdőrészlet felújítása is folyamatban volt.

Szakmai vita az átalakító üzemmódról

Szerencsére a 2010 őszi kiváló makktermés „a segítségükre sietett”. Kérték, hogy az erdőtervtől eltérően felújítógátlással kezelhessék az erdőrészletet. 2011 elején – 50% körüli eréllyel – végezték el a bontást, a következő szezonban a végvágást. Összesen nettó 684 köbméter faanyagot termeltek ki hektáronként. Pótlásra csak elegyítés miatt volt szükség, mely mind-

már 29 éves kora előtt is tapasztaltak kisebb szűkárt, ám amikor nagyobb foltokban is elkezdődött az állomány száradása, az erdőtervi előírásban is szereplő tarvágás mellett döntöttek. Hektáronként 386 köbméter faanyagot vágtak le harvesterrel. 2016-ban mulcsozóval járták át az erdőrészlet géppel járható részét, majd altalajlazítóval végeztek talaj-előké-

szítést, míg a gödrös-árkos részekben ezt csak kézi pásztázással tudták elvégezni. Mivel az erdőrészlet szinte körülvesz egy vadföldet, szükség volt a terület bekerítésére. A makkvetést ősszel végezték 4 mázsa/hektár kocsánytalan tölgygel. Az első kivétel jól sikerült, pótolni főleg az árkos részen kellett. A sorközapolást a géppel járható részekben a mulcsozásnak köszönhetően kistraktoros szárzúzóval végzik évente két alkalommal, melyet a szakmai napon meg is tekinthettünk. A sorok kibontása kézi szerszámmal történik.

A program zárásaként a Budafai Arborétumban tettünk rövid sétát, melynek létesítése 1976-ban fejeződött be, s akkor mintegy 220 fafaj volt megtalálható benne. A 2000-es évek eleji aszályos időjárás követ-

kezében katasztrófászerű szűkár keletkezett, mely az arborétum magját képező idős lucosból indult, és azon kívül több mint 30 parcella teljes pusztulását okozta. A károsítók közül a betűző szű volt a domináns faj, melynek pusztítása következtében közel 40 fafaj teljesen eltűnt a fafajgyűjteményből. A fakitermelést követő felújítást 2005-ben kezdték el. A fejlesztési terv szerint több mint 70 új fafaj kerül be az arborétumba, és növekszik a lombos fák aránya. A bejárás során megtekinthettük a természetes erődinamikai folyamatokat bemutató szukcessziós parcellát, valamint a felújítás során ültetett és már virágzó, páratlan szépségű havasszépéket.

A rendezvény végén a Letenyei Erdészet szíves vendéglátását élvezhettük: finom ebédet fogyasztottunk el az arborétum Makk-Kaland játszótér mellett, ahol a kialakult jó hangulatú beszélgetések még hosszasan eltartottak.

Fürré Kinszler Anita,
Gyergyák Lajos
Fotók: Fűr Tamás

Ebéd a Budafai Arborétumban

In memoriam dr. Mátrabérci Sándor

Fájdalmas veszteség érte erdésztársadalmunkat. 2018. március 27-én hosszabb betegeskedés után, Nagykanizsán elhunyt dr. Mátrabérci Sándor aranyokleveles erdőmérnök, okleveles gépészmérnök, a volt Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság műszaki igazgatója, s a jogutód ZALAERDŐ Zrt. Bajcsai Erdészetének nyugalmazott igazgatója.

E fájóan szomorú alkalomból megtisztelő kötelességünk felidézni korszakos munkásságának főbb momentumait, nem mindennapi, hivatásszeretettel és felelősségérzettel megáldott személyiségét.

Kollégánk 1942. január 6-án született Munkácson. Édesapja az idő tájt a visszacsatolt kárpátaljai erdők szolgálatában állt, nevezetesen a busztyaházai erdőgazgatóságnál számszaki beosztásban dolgozott. Családja a háború után Zalába, Nagykanizsára került, ahol az apa a változó nevű helyi erdőgazdaságnál helyezkedett el, kezdetben revizori beosztásban, majd a Dél-Zalai Állami Erdőgazdaság terv- és munkaügyi csoportjának lett elismert vezetője.

Sándort az édesapa ráhatása, nem különben az apai német nagypapa emlékezete, aki egykoron a Harz-hegység erdeiben fővadászként szolgált – a büszke tartású férfiú elsárgult fényképét féltve őrizte – Sopronba az erdőmérnöki pálya felé irányították, ahol érettségije után, 1960–1965 közötti tanulmányait követően, meg is szerezte a hön áhított oklevelét.

Egyéves kötelező erdőrendezési munkáját teljesítve, édesapja vállalatának akkori Kiskomáromi Erdészeténél helyezkedett el, s rövid gyakornoki idő után, fahasználati műszaki vezető beosztást kapott. Itt tapasztalta meg először, hogy milyen szegényes az erdészeti munkák gépesítése. Ekkor, 1965-ben határozta el, hogy pályáját a műszaki fejlesztés szolgálatába állítja, s hogy ehhez még erősebb alapjai legyenek, Gödöllőn 1970-ben levelező úton gépészmérnöki oklevelet szerzett.

Pályája jelentős állomása az 1970-es esztendő, amikor is az újonnan alakult Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Műszaki Osztályán előadói, majd 1973-ban osztályvezető-helyettesi munkakört, illetve beosztást kapott. Az elkövetkező évtizedek meghozták műszaki vénájának kiteljesítését, résztvevője lett a műveleti gépesítés végrehajtásának, az új technológiák bevezetésének, adaptálásának. Gépészmérnöki tudását jól kamatoztatta géptervezéssel, adaptációk és gépi összeépítések megvalósításával, gazdagítva az erdészeti gépek, gépsorok választékát.

1980-ban teljesítményét külön is értékelve, a vállalat vezetése műszaki fejlesztési osztályt hozott létre, melynek vezetője lett, így már a teljes körű fejlesztést irányította a

konceptióktól az üzembehelyezésig.

Legjelentősebb feladatának, egyben alkotásának – természetesen munkatársai segítségével – az alig másfél év alatt felépült Letenyei Fűrészüzem 480 millió forintos beruházását tartotta, melynek avatása 1988 végén történt meg.

Jelentős volt szakirodalmi munkássága is, több műszaki jellegű cikke jelent meg az Erdőben és az Erdészeti Lapokban. Az erdészeti és faipari szakközépiskolák tananyagát háromkötetes Géptan tankönyv megírásával segítette.

Még szintén 1988-ban, az Erdőmérnöki Karon, egyetemi doktori (dr. univ.) fokozatot szerzett.

1990-ben a vállalat műszaki igazgatójának nevezték ki. Az átalakulás után a részvénytársaság Bajcsai Erdészetének igazgatója lett, ahol szintén igen kreatívan, eredményesen dolgozott.

Pályája során kiemelkedő munkát végzett az OEE Gépesítési Szakosztályában is. Az OEE-nek 1966 óta volt tagja.

2002-ben vonult nyugalományba, s ez alkalomból az OEE bajai vándorgyűlésén Kaán Károly-díjjal tüntették ki, elismerve gazdag szakmai életútját.

Büszke volt harmonikus családi életére, szerető feleségére, aki nem fogyott ki a gondoskodásból, fiukra, aki más pályán boldogul, nemkülönben kedves unokáira és menyére.

Kollégánk és munkatársunk temetése a nagykanizsai köztemetőben április 11-én volt katolikus gyászszertartás keretében. A Nyugdíjas Erdész Klub tagjai egy-egy szál sárga rózsával búcsúztak. Megható volt az aranyokleveles erdőmérnökök, volt évfolyamtársak búcsúzása, akik nevében Schmotzer András emlékezett felejthetetlen társukra, azt az Erdész Himnusz hangjaival zárva.

Akik ismertük és becsültük, tartalmas, igaz életének emlékét kegyelettel őrizni fogjuk.

Dr. Baráth László

Értékelés az erdőgazdálkodás helyzetéről

Nehéz harmadéven vagyunk túl

A mag- és csemetetermelésben a változékony, az adott évszakhhoz nem mindig illő időjáráshoz való alkalmazkodás jelentette a legnagyobb kihívást az év első harmadában. A januári enyhe időt kihasználva délutánonként csemetekiemelést végeztek a bajcsai kertben, így a február végi hidegebb, havas idő beköszöntéig 315 ezer darab csemetét sikerült betárolni.

Legközelebb csak március 6-án tudták folytatni a kiemelést, amit április 19-én be is fejeztek, mert a korán beköszöntött meleg idő miatt a csemeték nagyon hamar elkezdtek fakadni. A kis kertekből kiemelt 323 ezer darab csemetét az erdőfelújításokban ültették el. A télen tárolt tölgymakktételek jó minőségben teleltek a tárolóhelyeken, felhasználásuk szinte teljesen befejeződött. A csokmai, a haszti és a halcsonti kertekben kosányos tölgyet vetettek a tavasz folyamán. A bajcsai kertben több mint 600 ezer darab állomány alól gyűjtött bükkcsemete iskolázásával próbáljuk biztosítani az erdőfelújítás csemeteszükségletét a tavaly őszi bükkmakktermés hiánya miatt. A surdi díszfakertben is lezajlottak a tavaszi munkák, a munkaerőhiány azonban komoly nehézséget okozott a csemete- és a dísznövény-értékesítésben egyaránt. A tavalyi évben engedélyezettett új magtermelő állományainkban megkezdődtek a magfahálózat kijelölését, az erdészeti génmegőrzési feladatokra pedig újra pályázatot nyújtottunk be, melyből a következő három év feladataihoz várunk támogatást. Az ágazat április végéig összesen 46,5 millió forint árbevételt ért el, amelyből nagyon jelentős, 39 milliót meghaladó összeg a csemeteértékesítésből származott.

A tavaszi erdősítési szezonra tervezett feladatokat nagyrészt teljesítették erdészeteink, annak ellenére, hogy az ültetési időszak a március eleji kedvezőtlen, télies időjárás miatt erősen megrövidült. Az ültetéseket csak március közepétől lehetett megkezdeni, melyek során további nehézségeket okozott, hogy április végéig aszályos, kora nyári időjárás uralkodott. Az elvégzett 92 hektár első kivétel és 175 hektár pótlás miatt az őszi erdősítési szezonra kevesebb feladat maradt. Az ápolási munkák már elkezdődtek, melyek nagy részét a természetes felújításokban végzett sarjleverések és a mesterséges erdősítések vegyes sorápolásai tették ki. A nagyrészt vegetációs időn kívül végzett befejezett erdősítések ápolásai időarányosan jól állnak, az egész évre tervezett mennyiség alig több mint fele maradt őszre.

A harmadéves fakitermelési terv teljesítését is megüti a rendkívül csapadékos téli, téli végi időjárás. Az erre az időszakra ütemezett fahasználatokat szinte hetente át kellett szervezni, ezért az egyes használati módokban is jelentős az eltérés a tervhez képest.

Az év első négy hónapjában összesen 115 ezer nettó köbméter faanyagot tudtunk termelni, amelyből 107 ezer köbméter volt a vastagfa. Ezzel a teljes éves terv mindössze 32%-a teljesült, ami a tavalyi évhez képest is elmaradás. Az első harmadévben a 180 ezer nettó köbméter éves véghasználati vastagfaterv 52%-ának letermelését terveztük, a kedvezőtlen időjárás következtében azonban csak mintegy 40%-át sikerült megvalósítanunk. Az elvégzett termelések-nél a választék-összetétel az erdőrészlet szintű tervek szerint alakult. A tölgy és bükk fajok véghasználatára során az éves tervnek megfelelő arányú értékes választékot termeltünk. A meglévő fakitermelői kapacitás átlagos év végi időjárás esetén elegendő lehet az éves terv teljesítéséhez, az alkalmazott technológiáink azonban korszerűsítésre, változtatásra szorulnak a hátralévő tetemes feladatok miatt. A kapacitások hatékonyabb kihasználása érdekében sikerrel támaszkodtunk a harvesterünk adta lehetőségekre az első harmadévben. Az időjárás feltételek kedvező változása esetén is szükséges a közeljövőben a fakitermelői vállalkozói kör bővítése.

Társaságunk az első négy hónapra 130 ezer m³ fatermék értékesítését tervezte 2,9 milliárd forint árbevétel elérésével, ezzel szemben mindössze 91 ezer m³ faanyagot értékesített, amiből 2,2 milliárd forint árbevétel származott. Az alacsonyabb értékesített mennyiség alapvetően az elmaradt bükkös véghasználatokból kieső választék-mennyiségből adódott. Az első harmadévben szinte kivétel nélkül minden fatermék esetében erős kereslet volt tapasztalható, amelyet az értékesítési átlagárak is jól mutatnak. A tény átlagár közel 2000 Ft/m³-rel haladja meg a tervezettet, és több mint 3000 Ft/m³-rel a tavalyi szintet (ez mintegy 15%-os növekedést jelent). Tölgy furnér-rönkben az értékesített mennyiség 10%-kal növekedett a tavalyi első harmadévhez képest, ami a fokozott keresleti piac eredménye. Tölgy fűrészipari választékokban az alapanyaghiányból adódóan jelentős, mintegy 5000 Ft/m³-es átlagár-növekedést értünk el, így ennek a választékcsoportnak az átlagára cégszinten meghaladja a 87.000 Ft/m³-t. A liciten értékesített mintegy 535 m³ tölgyrönk 16 millió forint többletárbevételt hozott a megállapított védőárakból számított hozamhoz képest. A korábbi évektől eltérően jelentős kereslet alakult ki a bükk késelési rönk iránt, az értékesített mennyiség több mint duplájára nőtt. Sajnos az elmaradt termelések miatt az összes bükk-rönk-értékesítés mintegy 7000 m³-rel lett kevesebb a tavalyi

első harmadévnél. Az átlagárak mind hámozási, mind fűrészrönkben jelentősen nőttek, visszaigazolván a szerződéskötéseknél elért árlukukat. A kieső mennyiségek és az ebből adódó értékesítési hiány komoly problémát jelent a térségünkben működő, keményfát feldolgozó üzemeknek. Sokan csak részben tudták biztosítani a nyári termelésükhöz szükséges alapanyagot, ami vélhetően korábbi kényszerleállásokat, illetve jelentős termelési-esést fog esetükben eredményezni. Mivel Európa-szerte kisebb volt a téli termelt mennyiség, ezért szinte minden papír- és falemezüzemben alapanyaghiány tapasztalható. Társaságunk a rostfa- és papírfaszereződéseit az első négy hónapban a szoros értékesítési fegyelem ellenére jelentősen alulteljesítette.

Az első harmadévben kieső hozamokat a korábbi éveknél nagyobb mértékű nyári termeléssel és az ebből kikerülő faanyag forgalmazásával, valamint igen jelentős mennyiségű őszi véghasználattal tudjuk csak pótolni. A nyári időszakra tervezett értékesítési árbevétel meghaladja az első négy hónap tényszámait, hiszen több mint 134 ezer m³ faanyag piacra jutásából 2,3 milliárd forint árbevételt várunk. Ez kizárólag jól ütemezett, folyamatosan egyeztetett, fegyelmezett értékesítéssel valósítható meg. Piaci oldalról ennek lehetősége biztosított, mivel minden választékcsoportban keresleti piac tapasztalható.

**Nemes Zoltán,
Góber Zoltán**

Családi nap Kistolmácson

A ZALAERDŐ Zrt. 2018. évi szakszervezeti családi napját június 9-én a Letenyei Erdészet rendezte a Kistolmácsi-víztározó környezetében, javarészt az önkormányzati kemping területén. Reggel és délelőtt még felhős idő fogadta a szervezőket és a korai látogatókat, de az időjárás-előrejelzésekkel ellentétben eső egész nap nem gátolta a programok lebonyolítását, sőt délutánra a napos, meleg nyári idő már az árnyékba terelte a résztvevőket.

Mint minden évben, idén is nagy sikere volt a légfegyveres lövészetnek és az íjászatnak. A labdarúgópályán alkalmilag összeállt csapatok mérköztek egymással, a kosárlabdapályánál sokan kipróbálták dobótudásukat. A rendezvény-sátorban kézműves-foglalkozás zajlott a fiatalabb korosztály számára, a betérők színes csilámtetoválással és saját készítésű kitűzőjelvényvel gazdagodhattak. Sokakat vonzott a lovas szekerezés és az erdei vasutas utazás, a horgászok is hódolhattak szenvedélyüknek. Új programként a résztvevők megismerhették a tájékoztatósi futást, a kicsik egy épített gyermekpályán ügyeskedtek, a nagyobbak és felnőttek pedig erdei körülmények között önállóan vagy tapasztalt tájfutó se-

(Fotó: Kapin Péter)

gítségével keresték fel az erdőben elrejtett pontokat, és küzdöttek le az emelkedőket sem nélkülöző terepet.

Ebédről a rendezők gondoskodtak, a bográcsban készült étel mellett nagy sikere volt a horvát vendégszakács által nyáron sütött malacnak.

Összességében elmondható, hogy a rendezvényre kilátogatók egy kellemes napot tölthettek el gyönyörű környezetben, jól érezhették magukat és – elsősorban a gyerekek – élményekkel gyarapodva térhettek haza.

A szervezésben oroszlan-részt vállaló letenyei erdészeti

kollektíva mellett köszönettel tartozunk a Zalaegerszegi Tájékoztató Futó Clubnak a színvonalas tájfutóprogramért, valamint a Bánokszentgyörgyi Erdészet munkatársainak a vonatkozásban és íjászatban nyújtott segítségükért.

Illés György

2017 gazdálkodása a számok tükrében

(Folytatás az 1. oldalról.)

Ezzel szemben a tavalyival szinte megegyező értékesítési költségek az árbevétellel párhuzamosan alulmúlták a tervben szereplő értéket.

Az ágazat 163 millió forintos üzemi eredménye elsősorban az árbevétel-kiesés miatt jelentősen elmaradt a tervben megfogalmazott céltól.

A pelletüzemben a 2016. év végén tapasztalt gyengén növekvő kereslet fennmaradásában bízva a 2017. évi tervben 2500 tonna pellet termelését terveztük. A 2427 tonna környezetbarát fűtőanyag értékesítéséből származó árbevétel a tervezettet ugyan nem érte el, a tavalyit azonban 13,2%-kal meghaladta. Az árbevétel-kiesés és a magasabb összegű ráfordítások hatását a nagyobb mértékű belső felhasználás csak részben tudta kompenzálni, ezért az ágazat a tavalyinál szerényebb, de a tervezettet meghaladó veszteséggel zárta az évet.

A Zalaerdő ökoturisztikai programjának fontos eleme a közjóléti létesítmények folyamatos fejlesztése, ismertségének növelése, melyek ráfordításigénye lényegesen meghaladja a tevékenységből származó bevételek mértékét. 2017-ben is számos programot kínáltak erdei iskoláink, melyek között nyári táborok, tematikus foglalkozások, különféle ismeretterjesztő foglalkozások kaptak helyet. Az erdei vasúton közel 21 ezer utas vette igénybe szolgáltatásainkat, az év során több alkalommal, jeles napokhoz kapcsolódó különleges járatok közlekedtek. Az arborétumok és parkerdők fenntartása is jelentős feladatot és költséget kívánt. Folyamatosan fejlesztjük a horgászturnuszt kiszolgáló létesítményeket, aminek eredményeként az értékesített horgászjegyekből az előző évinél is magasabb árbevétel származott. Az erdei szálláshelyeink iránti érdeklődés lényegesen megnőtt az előző évhez képest, amit jól mutat, hogy az erdei lakokban és a horgászokban év végéig eltöltött 818 vendégéjszaka száma több mint 4,5-szerese a tavalyinak, emellett rendezvények céljára is egyre többször veszik igénybe hangulatos szálláshelyeinket. A folyamatosan bővülő közjóléti szolgáltatásokból összesen 28,5 millió forint árbevétel és 21 millió forint, nagyrészt közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, egyéb bevétel mellett 205 millió forint költséget merült fel, a tevékenységet a Zalaerdő saját forrásból finanszírozta.

A Zalaerdő Zrt. az alaptevékenységekhez kapcsolódó fejlesztések mellett évek óta jelentős összeget fordít közjóléti beruházásokra. A 2017-es tervben eddig soha nem látott nagyszámú közjóléti fejlesztés szerepelt, melyek közül

azonban a néhány legnagyobb értékű maradt el az egyeztetések, engedélyezések és az elbírálás körülményes rendszere miatt. A megvalósult 692 millió forint összértékű fejlesztések között a közelmúlt legnagyobb közjóléti beruházásaként elkészült Nagykánizsán a Csónakázó-tónál lévő kilátótorony felújítása melynek bekerülési értéke 131,6 millió forint volt. A csemetekerti munkák és a mezőgazdasági területek hatékony művelése érdekében három mezőgazdasági vontatót és több munkaeszközt szereztünk be. Az üzembiztonság növelését szolgálták a fűrészüzemben végrehajtott fejlesztések, emellett vasúti teherkocsi, a pályaszerkezet egyes részei, irodaépület és feltároló utak újultak meg.

A részvénytársaság közfoglalkoztatás nélkül számított éves átlagos statisztikai létszáma az éves tervet 4 fővel meghaladva 2017-ben 426 fő volt, amelyen belül a szellemi dolgozók létszáma nőtt, a fizikai dolgozók létszáma pedig csökkent. Az állománycsoportok közötti lényeges létszámváltozás abból ered, hogy 2017. május 1-től 22 fő erdésztechnikusi végzettségű fizikai munkavállaló átkerült a szellemi állománycsoportba. A bér-gazdálkodás terén jelentős változások történtek, hiszen a szociális hozzájárulási adó csökkentéséből származó 49 millió forintot is béremelésre fordíthattak, így a 2017. évi 8,1%-os bértömeg-növekedés 118 millió forinttal magasabb összeget eredményezett, mint egy évvel korábban. Ez fedezetet nyújtott a minimálbér és garantált bérminimum emelésére, valamint az alacsony keresetűek bérfelzárkóztatására is. A közfoglalkoztatás az év során két ütemben zajlott. Áthúzódó hatása volt a 2016. évi programnak, mely 2017. február 28-án zárult. A második ütem pedig március 1-jétől indult és 2018. február 28-ig tartott. 2017-ben a közfoglalkoztatási program keretében foglalkoztatottak éves szintre számított átlagos statisztikai létszáma 234 fő volt, ami összesen 388 fő érintett közfoglalkoztatottal valósult meg.

A Földművelésügyi Minisztérium a Zalaerdő 2017. évi üzleti tervét 7,8 milliárd forint árbevétellel, 562 millió forint üzemi eredménnyel és 602 millió forint adózás előtti eredménnyel fogadta el. Az év közben zajlott piaci változások miatt részleteiben nem mindenhol, összességében azonban sikerült teljesíteni az elvárásokat. Végül a részvénytársaság 8,1 milliárd forint árbevétel elérésével, 644 millió forint üzemi eredmény mellett 679,8 millió forint adózás előtti eredményt könyvelhetett el, amely a tervezett mértéket meghaladta.

Fűr Tamás

Megelevenedő történelem

Várkapitány, kubikos, csizmadia és erdész az alkotások között

Az udvarba, majd a műhelybe belépve is ösztönösen az a kifejezés jutott eszembe, amelyet gyerekkoromban gyakran emlegettek, és nagy dicsőségnek számított, ha valakinek a háza falán díszelgett a felirat: „Tiszta udvar, rendes ház”. Wegroszta Zoltánéknál Kiskanizsán nem csak a ház és az udvar rendezett, tiszta, hanem bizony a műhelyben is a rend és a precizitás a jellemző.

Sok fafaragó munkásságát ismerem, megfordultam több műhelyben, láttam őket dolgozni, és minden egyes alkalommal rácsodálkozom, amikor látom, hogyan lesz egy darab egyszerű fából szemet gyönyörködtető alkotás. Számomra a fafaragók igazi művészek, újra életet lehelnek a száraz faanyagba. Wegroszta Zoltán immár 25 éve farag, 2000-ben szerezte meg a Népi Iparművész címet. Mivel munkáit sorszámozza, ezért pontosan tudja, hogy 231 alkotást adott ki eddig a kezei közül. Ezek zöme otthonában található, de akadnak kisebb szobrai családtagoknál, barátoknál is, illetve kopjafák, nagyobb alkotások Nagykanizsán, például a Zsigmond-iskola előtti székelykapu, amely 2012 óta díszíti az intézmény bejáratát.

Az alkotások közül leginkább a nagyméretű táblaképekből álló trilógia érintett meg, melyeken Kanizsa várának eleste és visszafoglalásának története, illetve Thury György várkapitány kanizsai pályafutása elevenedik meg a szemünk előtt. Aprólékos, pontosan kidolgozott részletek, a történetek izgalmas miliője tárul elénk. Egy-egy tábla elkészítése közel 1600 óra fargást jelentett, és ehhez jött még hozzá a megrajzolás, valamint

mindenekelőtt a kutatás. Hiszen – ahogy Zoltán fogalmazott – ezeket úgy kell megalkotni, hogy érzékelhető legyen rajtuk a valóság, mert ha valamit csak úgy faragsz, az történelmileg nem hiteles. Éppen ezért, mielőtt a tényleges munkának nekiállt, számos könyvet olvasott el, áttanulmányozta a témához kapcsolható, fellelhető metszeteket. Ennek bizonyítéka például, hogy minden egyes mozzanatról, ami ezeken látható, létezik valamilyen leírás vagy metszet, sőt, minden egyes szereplő nevesi-

tett. Zoltán elárulta, az egyikre lett volna vevője, de úgy érzi, a három összetartozik, ezért semmiképpen nem szeretné szétválasztani őket.

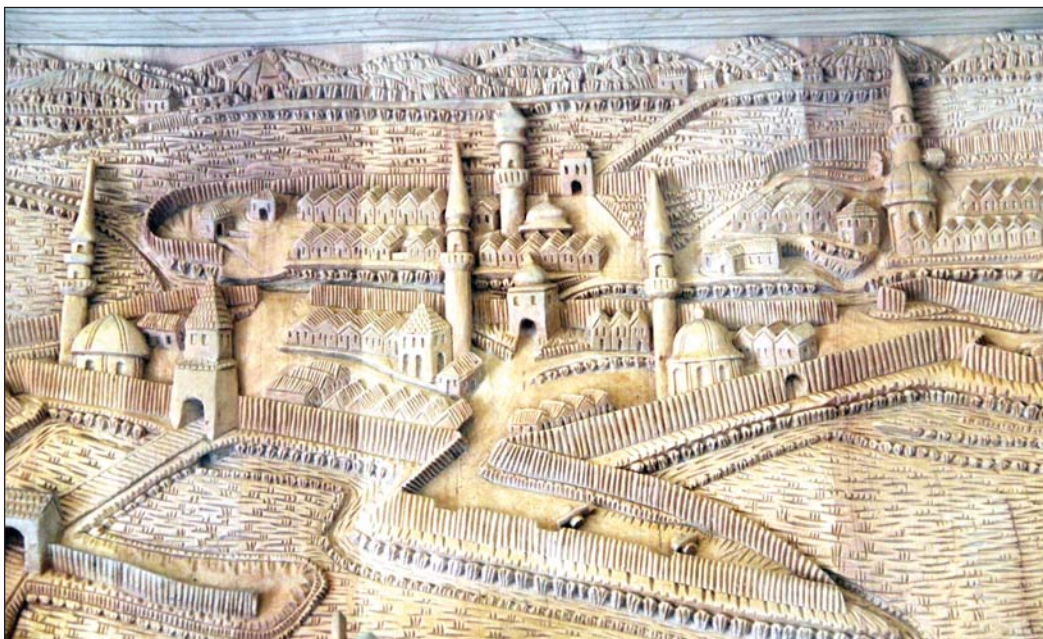
A táblák témáit leginkább a történelemből veszi, az emberi ábrázolásnál viszont a falusi embereket, a különböző régi mesterségeket mutatja be:

egyebek mellett a csizmadiát, a kubikost, a mészárosot, a késményseprőt, a kapáló és a kaszáló embert, s természetesen az erdész sem maradhat ki a sorból. Nincs két egyforma szobra, hasonló igen, de egyforma semmiképpen. A kosaras asszonyok közül az egyiknek egyetlen kosara van, a má-

siknak kettő, a harmadik pedig a fején hordja azt. Alkotásaiban a sorozatokra helyezi a hangsúlyt, így kap szerepet a mezőgazdaság, az erdő, és számos egyházi témájú munkája is van. Kifaragta például Kiskanizsa azon szentjeit, akiknek egy-egy utca viseli a nevét: Szent Flóriánt, Rókust és Vendelt.

A műhelyben egymás mel-

geti, mint mondta, ezek már elég jól kiszáradtak, és tökéletesen lehet velük dolgozni. A műszáritott fa nem az igazi, árulta el, az éger az egyetlen, amit készen vesz. Egyébként leginkább a Zalában is előforduló fafajokkal dolgozik, hársal, fekete dióval és szelíd dióval, de volt már dolga szilvával is, ami meglehetősen kemény

A vár

lett sorakoznak a kések, többet kiemelve elmondta, melyik méret és forma mire való. Például az ívesekkel „kanalazni” lehet; a V alakút pedig kecskelábvésőnek hívják, ami egy 45 fokos ékvéső, kontúrozáskor, körvonalak körbeütésekor, szövegek faragásakor használják, illetve minden olyan esetben, amikor vékony vonalak faragása a cél. Elárulta azt is, hogy a nagyobb gépszerszámokat csupán a tömbök vágásánál, illetve a nagyobb méretű alkotások esetében, például kopjafáknál alkalmazza. Továbbá, hogy nem

faanyag, ám ha kibírja a megmunkálást, utána garantáltan nem törik. A keretekhez bükköt és tölgyet használ. S nem lenne igazi faragómester, ha nem kacérkodott volna a csonttal is: sőtartókat, szarukürtöket is készített már több ízben.

Egy időben egyetlen munkán dolgozik, ehhez szigorúan tartja magát, bármennyi ideig is tartson elkészíteni valamit. A figurális alkotásokat elmondása szerint akár két hét alatt is be lehet fejezni, átlagosan napi hat óra munkával. A kisebb táblák, életképek elkészítési ideje nagyjá-

WEGROSZTA ZOLTÁN erdészeti technikumba járt Szegedre, majd okleveles faipari mérnökként végzett Sopronban. Feleségével, Ildikóval az egyetemen ismerkedtek meg, egy lányuk, Ágota, és három unokájuk van, akik 9, 7 és 3 évesek, az egy szem fiút korban két lány fogja közre. Zoltán a Zalaerdő Zrt. központjában dolgozott éveken át több beosztásban. A művészi vénát alighanem már a nagyszülei is magukban hordozták, apai nagyapja asztalos volt, akit aztán sajnálatos módon az oroszok elhurcoltak hadifogságba. Édesanyja szülei igazi falusi emberek voltak, ezermester nagyapja mindent saját maga készített el a létrától a kemencéig, tőle nagyon sok mindent megtanult már kisgyerekként. Édesapja maga is iparművész volt, népi kisbútorkészítőként és festőként dolgozott, írt színdarabot, és cukrászként a Békés megyei cukrászatról is számos kötetet jegyzett.

A család mellett említést kell tenni – nem utolsósorban – Horváth Ernőről is, aki kerületvezető erdész és népi iparművész, fafaragó volt, egyfajta példakép, és Wegroszta Zoltán mestere.

– Részen magamtól tanultam, mert azt mondta az öreg, hogy „én meg tudom mutatni, de jobb, ha te tanulsz meg magadtól!”. Így is lett, párszor elvágtam a kezem, de megtanultam, hogyan kell fogni a fát és a kést.

gondolná az ember, de a kis kések – amelyek régi típusú borotvák pengéiből készülnek – arányaiban jóval többbe kerülnek, mint a nagyobb gépek, melyekből nyilván mennyiségileg sokkal kevesebbre is van szüksége egy fafaragónak. A szerszámok mellett többféle faanyagot is találunk a kis kuckóban, ahol mindennek megvan a maga helye. Ezeket a száraz faanyagokat húsz éve gyűjtö-

ból másfél-két hónap, a nagyobbakról pedig fentebb már esett szó. Persze attól is függ, milyen évszakban dolgozik. Télen, ha nem kell havat lapátolni, képes reggel 8-tól délután 3-ig faragni. Tavasszal és nyáron lekötik a kerti munkák, no és persze az unokák, akik naphosszat eljártasának a papa szobraival, és nagyon otthonosan mozognak már a műhelyben is.

Steyer Edina

Kanizsavár visszafoglalása

Élet – erdő – egészség

149. vándorgyűlés

A DALERD Zrt. volt a házigazdája az Országos Erdészeti Egyesület 149. Vándorgyűlésének, melyet 2018. június 22–23-án rendeztek meg Gyulán. Az „Élet – erdő – egészség” mottóval fémjelzett, közel 700 fős rendezvény változatos programokat kínált a résztvevőknek.

– Egy ilyen szakmai találkozó a barátságról, az egységről és az összetartozásról szól – ezekkel a szavakkal köszöntötte *Spiegel Endre*, a házigazda erdőgazdaság vezérigazgatója az ünnepi közgyűlés résztvevőit az Erkel Múvelődési Házban, majd különleges összefonódásról beszélt a vendéglátó vidék és a vándorgyűlés szellemisége között. Mint mondta, Gyula városa és környéke a benne élőkkel együtt élményeket és érzéseket ad magából, az egyesület és a vándorgyűlés pedig elhozza a vendéglátók vidékére a Kárpát-medencei erdészek szellemiségét, bemutatja összetartozásukat, tükrözi egységüket, képviseli mindazt az

erkölcsi erőt, ami az erdészek közösségére jellemző.

Az ünnepi közgyűlésen a DALERD Zrt. vezérigazgatója mellett a megjelenteket *Harach Péter*, a KDNF frakcióvezetője, *dr. Bitay Márton Örs*, az Agrárminisztérium földügyekért felelős államtitkára, *Zambó Péter*, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke, *dr. Görgényi Ernő*, Gyula város polgármestere és *dr. Kovács József*, a térség országgyűlési képviselője köszöntötte.

Az ünnepi közgyűlés kiemelkedő eseménye az egyesületi kitüntetések adományozása, illetve az Év Erdésze verseny országos fordulójának díjkiosztója. Ez utóbbi keretében vehette át a díját 24 induló (21

magyarországi és 3 erdélyi) közül az első helyért *Tóth Péter*, a Bakonyerdő Zrt. erdésze, így ő nyerte el az „Év Erdésze” kitüntetést. A második helyezett a Pilisi Parkerdő Zrt. munkatársa *Lakatos Zoltán* lett, míg a dobogó harmadik fokára *Gergács Péter*, a TAEG Zrt. erdésze állhatott fel. A Zalaerdő Zrt. által delegált *Szabó Péter* a golyós versenyszám győztese lett, összesítettben pedig a 8. helyet szerezte meg.

Az ünnepség végén a jelenlévők az erdélyi vándorgyűlés óta elhunyt tagtársakról emlékeztek meg. A rendezvény az esti baráti találkozóra folytatódott.

Többféle szakmai és kulturális program közül választhatnak a résztvevők előzetesen, melyek szombaton reggel kezdődtek. A DALERD Zrt. egyebek mellett bemutatta a helyi erdészeti értékeit: a folyó menti erdőgazdálkodás szépségeit és buktatóit; a Fekete-Körösre

alapozott vízgazdálkodást. Az Aradi Erdészet vendégeiként néhányan ízelítőt kaptak a szomszédainknál folyó erdőgazdálkodásból és vendégszeretetükből. A Körös–Maros Nemzeti Park kollégáinak segítségével a házigazda erdőgazdaság bemutatta a helyi táj-történeti, természetvédelmi értékek egy szegmensét, a Kis-Sárrétet, a Kigyósi-pusztát és a szabadkígyósi kastélyparkot. Az épített értékek közül a vendégek a geszti Tisza-kastélyt, a szabadkígyósi Wenckheim-kastélyt, a gyulai Almásy-kastélyt és a pósteleki Széchenyi–Wenckheim kastélyt csodálhatták meg.

A szakmai programok után a vándorgyűlés résztvevői koszorúzással emlékeztek az aradi vértanúkra Gyula főterén, az 1848–49-es honvédtiszti emlékhelynél, ahol *Kerecsényi Miklós* történész az aradi vértanúk életének és halálának egy-egy nem ismert részletét ismertette közönségével. A program lezárásaképp az esemény vándorzászlaját *Spiegel Endre*, a DALERD Zrt. vezérigazgatója átadta *Göbölös Péternek*, a Gyulai Erdészeti és Vadászati Zrt. vezérigazgatójának, mint a jövő évi program szervezőjének.

Steyer Edina

A Retyezáttól a zalai dombokig

135 éve született Barthos Gyula főerdőmester

A XIX. század utolsó harmadának Nagykanizsája Kaán Károly mellett egy másik erdészaktivitásnak, Barthos Gyulának is szülővárosa lett, aki kisebb beosztásában is maradandót alkotott, beírva ezzel nevét a magyar erdészet történetének aranykönyvébe.

Barthos Gyula 1883. június 30-án született tisztvisele családban. Édesapja korán meghalt, s így neveltetésének gondjai – testvéreivel együtt – az „áldott lelkű” édesanyjára maradtak, aki a legnagyobb tiszteletet érdemelve taníttatta

ki gyermekeit. A család büszkesége volt az anyai nagypapa, aki a kiegyezést követően – iparosember léte – első polgármestere volt Nagykanizsa városának.

Barthos Gyula 1901-ben érettségizett a város kegyesrendi piarista főgimnáziumában, és még ez évben az erdő és az állatvilág mély szeretete Selmezbányára, a Bányászati és Erdészeti Akadémiára irányította útját, ahol tanulmányait 1904-ben már a Bányászati és Erdészeti Főiskolán fejezte be. Gyakorlati idejének letöltése után 1906-ban tett eredményes államvizsgát, s lett okleveles erdőmérnök. Pályája ettől az időponttól a magyarság XX. századi nemzeti sorstragédiákkal terhes korszakain ível át, benne az Osztrák–Magyar Monarchia utolsó két évtizedével, a trianoni országvesztéssel, majd a két világháború közötti negyedszázaddal, s végül a számára különösen is fájdalmas 1945 utáni idegen világgal.

Külön is említést érdemel, hogy már nagyon fiatalon mélyen elkötelezte magát a madárvilág megfigyelésével, később tudományos kutatásával, így nem véletlen, hogy erdész és vadászember léte egyúttal országosan jegyzett ornitológus is lett belőle.

1906 karácsonya életének talán legmeghatározóbb dátuma, ugyanis elhárítva Herman Ottó, kiváló természettudós asszisztensi meghívását, elfogadta Hunyad vármegyében, a Déli-Kárpátok retyezáti hegytömbjében megbúvó, gróf Kendeffy-uradalom malomvízi erdőhivatalának megüresedett főerdési állását, illetve vezetését. A fiatal erdőmérnököt nem éppen romantikus állapotok, hanem egy gazdaságilag teljesen elmaradott, ismeretlen világ embert próbáló zord természeti körülményei és az észak-olasz nagy fakitermelők cégek által hátrahagyott, elgyomosodott, ezerholdas tarvágásai fogadták, a lábon álló, egészséges, gyönyörű lucfenyvesek mellett. Az izzig-vérig erdőművelő szemléletű Barthos így azonnal találkozott a kárpáti erdőgazdálkodás leg-nagyobb problémájával és kihívásával, a magashegységi

erdőfelújítás szinte megoldhatatlan nehézségeivel, melyeket csak a lucfenyő csemetekerti nevelésével és kiültetésével tudott kisebb-nagyobb sikerrel – a gyomok és a munkaerőhiány szorításában – megoldani.

Rendkívüli örömet okozott

Dániel neves soproni professzort követően. Tapasztalatait „Nordcapi utam erdészeti és madártani tanulságai” címmel kis könyvecskében tette közzé.

Barthos 1945 őszén már betöltötte 62. életévét, mégsem helyezték nyugállományba. Szakmai ismereteire nagy szükség volt, ezért még három évig, 1948-ig vezette a Nagykanizsai Nyugati Erdőgazdálkodási Igazgatóságot.

Feltétlen említést érdemel, hogy korát megelőzően foglalkozott a dél-zalai erdők biológiai erdővédelmének kérdéseivel, úttörő szerepet vállalva e téren.

Kaán Károly mellett őt is kiemelten foglalkoztatták a természetvédelem kérdései, s már 1920-ban felvetette a Kis-Balaton nemzeti parkká váló nyilvánításának gondolatát. Hasonlóan szorgalmazta az ifjúság természetszeretetre való nevelését is. Joggal sorolhatjuk az első magyar természetvédők közé.

Barthos Gyula 88. életében, 1971-ben hunyt el. Hamvai felesége és tragikusan elhunyt elsőszülött, harmadéves erdőmérnök-hallgató fia hamaival együtt a nagykanizsai köztemetőben, elődje, Pálffy Alajos családi sírboltjában nyugszanak.

A kiváló erdész, vadász és ornitológus neve és munkássága szélesebb körben csak 2002 őszén vált ismertté, amikor dr. Oroszi Sándor Dsc. erdőmérnök szerkesztésében megjelent posztumusz Erdészüdv, vadászüdv! című impozáns, 800 oldalas könyve, amely a XX. század eleji kárpáti erdőgazdálkodás bemutatásának különleges dokumentuma. A könyv gépelt és évtizedeken át elfekvő, részben már hiányos anyagára a szerkesztő talált rá, aki értő és féltő szeretettel vette azt gondozásába. Hatalmas munkát végezve, neki köszönhetjük, hogy közkinccsé válhattak a tudóstípusú, határozott ember-erkölcsi tanítású, mélyen haz- és szakmaszerető erdész szakember történelmi korszakokat felölelő, naplószerű, sokszor szociológiai jellegű ismeretekkel gazdagított, tanulmányos és izgalmas feljegyzései.

Barthos Gyula személyére és érdemdús munkásságára emlékezve és emlékeztetve, a Zalaerdő Zrt. 2007 novemberében bronz mellszobrát helyezte el Nagykanizsán, Kaán Károly szobrának közelében.

A zalai erdészeknek külön is jóleső érzés, hogy e nagyszerű, tudós vénájú szakember végre hazatalálhatott nemcsak a magyar erdész- és vadász-társadalom, hanem szeretett szülővárosa, Nagykanizsa emlékeztetésében is.

Dr. Baráth László

Déri János emlékére

Déri János, a Lenti Erdészet kerületvezető erdésze 2018. április 30-án, életének 57. évében elhunyt. Temeztetésén barátja és kollégája, Kovács Gyula mondott búcsúbeszédet:

„Volt egyszer egy ember... Templomot épített az ő Istenének. Nem márványból faragta, nem kőből építette, hanem ezer meg ezer apró homokszemcséből, és a homokszemcséket köddel kötötte össze... és a templom nem dőlt le, mert az ember hitt a szívében építette.

Déri János, a mi Déri Janiunk a maga templomát nem márványból faragta és nem kőből, hanem fából építette. Sok száz hektáron, milliányi csemetével, nagyobb területen, mint a legnagyobb katedrális. Ezen dolgozott egész életében, miközben évek jöttek, évek mentek, ő egyre csak épített, amikor madárdaltól volt hangos a hernyei erdő, és akkor, amikor a fák hulló levelekkel üzentek: itt az elmúlás.

Az erdész minden kikeletkor kicsit újjáélesztette a tavaszban, és belehal az elmúlásba, és mi most a virulás havában dermedten állunk koporsód mellett, bár tudjuk, hogy nem

haltál meg, csak elmentél, mert holnap is rád emlékeztet a hernyei erdő minden fája, távozással mégis kicsit bennünk is elveszett valami.

A soproni gyönyörű diákevek után 1980-ban kezdte el dolgozni a Lenti Erdészetnél. Hűséges ember voltál, maradtál az utolsó napig. Rövidesen összekötötted az életedet Magdiával, melynek gyümölcseként született Péter és Zsófi. Gondoskodás, féltés, büszkeség – ahogy családdról beszéltél. Édesapád korai halála

nagyon megrázott. Kicsi gyermekkorodtól ő oltotta beléd az erdő szeretetét, ami a végső-kig megmaradt. A család és a munka töltötte ki életedet.

Utolsó beszélgetésünk hetekig kísértett, végtelen szomorúság volt benned. Nem tudtam elképzelni, mi bántotta meg, vagy ki bántathatott meg ennyire.

Most már tudom, hogy akkor már arra az útra készültél, ahonnan nem vezet visszafelé ösvény. Mert mi mindnyájan, a kollégáid, a vidám természetű Déri Janit ismertük a soproni diákevek alatt éppúgy, mint a Lenti Erdészetnél..., aki mindenkinnek segített, de nem igazán kért segítséget, és csak a jóban osztozott velünk, még súlyos betegségét is magában hordozta, miközben a végső-kig dolgozott.

Nem tudtuk, hogy ekkora a baj, és mi egyre vártunk, de helyettesít egy hír jött: Déri János, a Lenti Erdészet erdésze visszaadta lelkét Teremtőjének.

Kedves Jani! A Lenti Erdészet kollektívája, barátaid és a soproni osztálytársaid nevében búcsúzunk tőled. Adjon az Isten lelkednek békét és testednek nyugalmat!”

Interreg
SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

100 éves a CSÁEV

Ünnepi Kisvasút Nap a GO IN NATURE támogatásával

Ünnepi menetrenddel, kibővített programkínálattal vártuk a Csömödéri Állami Erdei Vasút fennállásának 100. évfordulóját ünneplőket 2018. június 30-án Csömödérben. Az idei különleges Kisvasút nap az Interreg V-A Szlovénia–Magyarország Együttműködési Program „GO IN NATURE” című projektje részeként valósult meg, így a határ túloldaláról is érkeztek hozzánk vendégek.

A korábbi évektől eltérően nem csak vonattal, erdei vasúttal vagy autóval lehetett az ünnepségre eljutni; a sportos és kitaró látogatók egy része egy 13 kilométeres gyalogútra, más része pedig egy 45 kilométeres kerékpártúra keretében érkezett Lentiből. Köszönet a szervezésért Hara Henriettnek és a Mocorgók Egyesületnek! A mintegy öt-száz vendéget Rosta Gyula vezérigazgató és Cseresnyés Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium parlamenti államtitkára köszöntötte. Az erdei vasút 100. születésnapja alkalmából emléktáblát avattak, melyet a turistaszálló falán helyeztek el. Ezt követően a színpadon az Állati Jó Bemutató következett, élő állatok szerepeltetésével. A műsorban közreműködtek

Vidám hangulat a Kisvasút napon

továbbá a lenti Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanárai és növendékei. Az előadások

előtt és alatt az érdeklődők gyógynövényteát kóstolhattak, a gyerekek póni lovagolhattak, kézműves-foglalkozáson vehettek részt, a legkisebbeket pedig a MikkaMakka Játsszóház készségfejlesztő gyermekfoglalkoztatója, a népi játszótér és a vasútmodell-bemutató nyűgözte le. A különleges évforduló alkalmával a műsor után meglepetésként egy hatalmas torta is várta a vendégeket; végül minden érdeklődő a 100 éves erdei vasút múltjáról szóló kis kiadvánnyal térhetett haza.

A rendezvény végén indultak vissza a vonatok Lentibe és Kistolmácsra, valamint elindult a panorámakocsis fotósjárat is. A Kisvasút napon 427 fő közlekedett erdei vasúttal. A Csömödérben maradó vendégek késő délutánig kitaróztak, élvezték a színvonalas programokat.

Fűrné Kinsztler Anita
Fotó:
Fűr Tamás

Erdészarcok

Bíró Ferenc, a szálalóerdő gazdája

Az Alsó- és Felsőszenterzsébet kerület 59 éves kerületvezető erdésze Csesztregen él feleségével, Margittal, két vizslájukkal, Málnával és Bodzával, valamint perzsa cicájukkal, Kleopátrával. A családban nagybátyja dolgozott még a szakmában, ő a Méhes kerületet vezette, majd a zalaalövői MÁV-rakodóról ment nyugdíjba.

– Faipari szakközépiskolát végeztem Zalaegerszegen, itt érettségiztem 1978-ban. Akkor három területet fogott össze az iskola, óvónőket, egészségügyi szakdolgozókat és faipari szakembereket képeztek. Ezután az ÉPFA (Épület-asztalosipari és Faipari Vállalat – a szerk.) Lenti Gyárában kezdtem dol-

gozni, majd a Csesztregi TSZ-ben, mindkét helyen asztalosként. Majd jött a katonaság. Zalaegerszegen szolgáltam a javítószázadban fegyverjavítóként, szerencsére úgy hozta a sors, hogy jó helyen és közel az otthonomhoz. A katonaság után még egy rövid ideig dolgoztam a TSZ-ben, majd 1984.

január 1-jén kezdtem a Zala-bakcsi Erdészethet mint műszaki gyakornok, majd nagybátytól fél évvel később lettem beosztott erdész.

Ugyanez év szeptemberében pedig elkezdtem az erdészeti szakközépiskolát Szege-den, mely az érettségizettek számára kétéves volt. Miután befejeztem, hamarosan kineveztek kerületvezető erdésznek, majd később megszereztem a technikus minősítést.

Ferenc közel három évet töltött első kerületében, a Kerkafalviban, utána került át az Alsó- és Felsőszenterzsébetbe.

Ez egy több mint 820 hektáros kerület, hat községhez tartozik: Csesztreg, Alsó- és Felsőszenterzsébet, Szentgyörgyvölgy, Magyarföld és Márokföld erdei tartoznak ide. Az Őrségi Nemzeti Parknak van itt mint-

egy 300 hektár területe, melyből 100 hektár fokozottan védett. Ez utóbbiban található Palotai István emlékműve és Hajdu Tibor kopjafája – az ő nevükhöz fűződik a szentgyörgyvölgyi szálalóerdő létrehozása és gondozása. A Szentgyörgyvölgy és Magyarföld közötti erdőrésztben található 2,8 km hosszú Tölös-tanösvény a szálalóerdő világába vezet be az érdeklődőket. Itt szokott gombaismereti túrákat tartani **Stefanich Péter** kollégánk is. Továbbá meg kell említeni még a Bankóbóde rakodó közelében található csemetekertet, ahol májusban a színpompás azáleák kápráztatják el az odalátogatókat.

– A kerület négy fő fajtája a

bükk, a tölgy, a gyertyán és a fenyő. Amióta itt vagyok, közel 100 hektár erdőt újítottunk fel, ami zömmel tölgyes. Ez nem számít olyan soknak, mint más kerületekben, de itt a természetvédelmi korlátozásokkal is számolni kell. Úgy gondolom, ezek nagyon jó minőségű erdők lesznek, sokat dolgoztunk ezért.

Bíró Ferencnek két gyermeke van, fia édesapja keresztnevét viseli, ő logisztikai mérnök az Audi Hungária Kft.-nél Győrben, lánya, Bernadett Zalaegerszegen dolgozik a kormányhivatalnál. Felesége minőségellenőr egy autóalkatrész-gyártó cégnél.

Szabadidejében szőlészettel és borászattal foglalkozik, leginkább ilyen témájú könyveket és cikkeket is olvas a szépirodalom mellett.

Steyer Edina

Az „Év Erdésze” verseny helyi fordulóját 2018. május 15-én rendezte meg a Zalaerdő Zrt. Obornakon, melyen a társaság öt erdészetiének összesen 20 erdésze mérhette össze szakmai tudását.

A versenyzők az írásbeli feladat során elméleti tudásukról adtak számot, a komplex felismerési feladatban pedig fa- és cserjefajok, lágyszárú növények, erdei károsítók, gombák, madár- és emlősfajok, vadnyomok felismerése szerepelt. Az erdőgazdálkodási gyakorlati feladatok a következő versenyszámokból álltak: erdősítés leírása, becselési feladatok, gyérítésjelölés, választékolás, rönk- és sarangszámbavétel, trófeabírlat.

A versenyen **Szabó Péter** (Nagykanizsai Erdészet) bizonyult a legjobbnak 867,3 ponttal, őt egy hölgy, **Lukács Viktória** (Bánokszentgyörgyi Erdészet) követte a második helyen 821,5 ponttal, míg a harmadik

Erdészverseny

Németh Bence, Szabó Péter és Lukács Viktória

helyet **Németh Bence** (Nagykanizsai Erdészet) szerezte meg 793,3 ponttal.

Az országos versenyen, melyet az Országos Erdészeti Egyesülettel közösen idén a

DALERD Zrt. szervezett, a Zalaerdő Zrt.-t Szabó Péter képviselte június 20-án és 21-én Gyula térségében. A golyós lövészet versenyszámban első helyezést ért el, összesítettben

24 versenyző közül a 8. helyet szerezte meg.

Gratulálunk a helyezetteknek, és munkájukhoz további sok sikert kívánunk!

Steyer Edina

A Zalaerdő Zrt. személyi állományában 2018 első felében is több változás történt. 19 munkavállaló jogviszonya szűnt meg, 24 új dolgozót vetünk fel, így a munkajogi létszámunk június végével várhatóan 435 főre emelkedik.

8 fő vonult nyugállományba, a Bánokszentgyörgyi Erdészethetnél **Fekete László Pál** erdőművelési műszaki vezető, **Kovács József** karbantartó, **Társoly Ferenc** hosszító, **Jámbor Jenő** hosszító. A Letenyei Erdészethetnél **Hermán Ferenc Zoltán** kerületvezető vadász ment nyugdíjba. A Lenti Erdészethetnél Molnár József fafeldolgozó gépkezelő, **Szekeres József Lászlóné** frízosztályozó, **Tóth Albertné** szintén fríz osztályozó érte el a nyugdíjkorlátot.

Sajnos kettő megdöbbentő haláleset is történt, a Nagykanizsai Erdészethetnél karbantartóként dolgozó **Farkas István** nem sokkal nyugdíjazása előtt hunyt el április 2-án. A Lenti Erdészethetnél dolgozó **Déri János** kerületvezető erdész április 30-án távozott az élők sorából.

Személyi változások

7 főnek közös megegyezéssel, 2 főnek pedig felmondással szűnt meg a jogviszonya.

Új belépők a Nagykanizsai Erdészethetnél: **Tollár Barnabás** erdészeti dolgozó, **Pavelka Andrea** adminisztrátor. A Bánokszentgyörgyi Erdészethetnél **Landi Árpád** erdészeti dolgozó, **Nemes Róbert Tamás** erdészeti dolgozó, **Szokolczai József** erdészeti dolgozó, **Szommer Éva** közjóléti előadó, **Tóth Tihamér Róbertné** takarítónő, **Solt Imre** kerületvezető vadász helyére pedig **Zsernoviczky István** került. A Letenyei Erdészethetnél **Kele Márk** hosszítóként kezdte meg munkáját. A Lenti Erdészethetnél **Agg Máté** hosszító, **Babai István** segédmunkás, **Gerencsér István** segédmunkás, **Herczegh Sándor** erdészeti munkás, **Kerpács Gyula** fafeldolgozó gépkezelő, **Kreicsics Tamásné** frízosztályozó, **Lukács Sándor** fafeldolgozó gépkezelő, **Pongrácz Péter** erdészeti munkás, **Sohár Ri-**

chárd segédmunkás, **Takács Máté** hosszító az új belépő. A Zalaegerszegi Erdészethetnél új pénztárosa **Sulyok Alexandra**, **Kiss Dávid Bence** beosztott erdésztként, **Vizlendvai Martin** pedig hosszítóként kezdte meg munkaviszonyát. A Központban **Horváth Tibor Gyula** földmérő helyére **Lipics Bálint** került, s a tavalyi év őszén távozó **Ekman Tamás** munkakörét **Gál András** vette át ingatlan-nyilvántartási előadó mun-

ka körben, egyelőre gyakor-nokként.

Áthelyezésekre, kinevezésekre is sor került. A nyugdíjba vonuló **Hermán Ferenc Zoltán** letenyei kerületvezető vadász helyére a Lenti Erdészethetnél február 1-jétől **Kárpáti János** kerületvezető vadász került. Az ő helyére **Agg Zsoltot** nevezték ki. Az elhunyt **Déri János** kerületvezető erdész munkáját pedig **Bazsika Sándor** látja el.

Pölöskei János

Programok

AUGUSZTUS 25.

– Zalai vadászati évadnyitó a Sohollári-völgyben

SZEPTEMBER

– Szarvasbögés-hallgató járat a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

kojolek.zalaerdo.hu, facebook.com/Zalaerdo

Erdei vasút:

+36-30/474-2146, erdeivasut@zalaerdo.hu

Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén

*valaki jár a fák hegyén
ki gyűjtja s oltja csillagod
csak az nem fél kit a remény
már végképp magára hagyott*

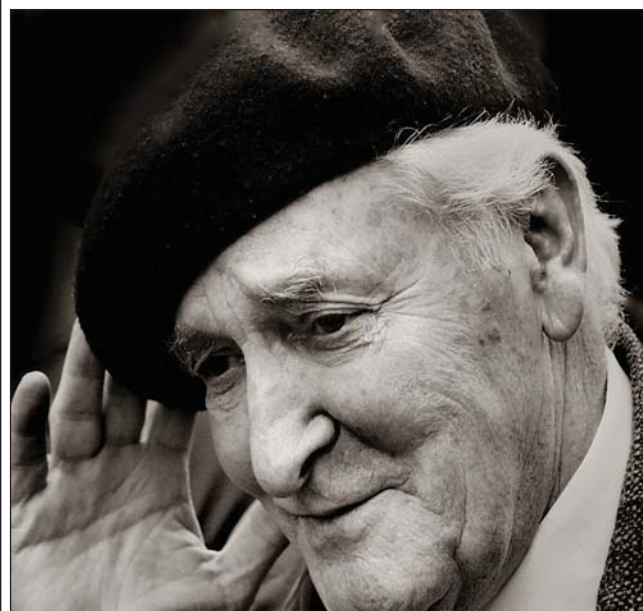
*én félek még reménykedem
ez a megtartó irgalom
a gondviselő félelem
kísért eddigi utamon*

*valaki jár a fák hegyén
vajon amikor zuhanok
meggyűjt-e akkor még az én
tüzemnél egy új csillagot*

*vagy engem is egyetlenegy
sötétlő maggá összenyom
s nem villantja föl lelkemet
egy megszülető csillagon*

*valaki jár a fák hegyén
mondják úr minden porszemen
mondják hogy maga a remény
mondják maga a félelem*

1994

Életének 90. évében elhunyt Kányádi Sándor Kosuth-díjas költő, a nemzet művésze.

ZALA ERDŐ

A Zalaerdő Zrt. dolgozóinak lapja

● Szerkesztőbizottság: **dr. Baráth László**, **Bodor György**, **Fürné Kinsztler Anita**, **Fűr Tamás**, **Hopp Tamás**, **Horváth Ferenc** (ny. term. ig.), **Illés György**, **Kovács Ferenc** (term. ig.), **Kreiner Roland**, **Lukács István**, **Pintér Csaba**, **Steyer Edina**, **Vaski László**. ● Felelős szerkesztő: **Kovács Ferenc** (term. ig.) ● Kiadja: ZALAERDŐ Zrt. ● Felelős kiadó: **Rosta Gyula** vezérigazgató ● Nyomdai előkészítés: Zala-Lap Kft. ● Nyomtatás: Gura Nyomda Bt. ● Felelős vezető: **Gura Béla**